

Protokół

7. posiedzenia, II. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 11. października 1904 r.

Początek o godzinie 10. minut 15 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Wiktor Mazikiewicz.

Obeenyh posłów 128.

Ze strony Rządu: c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną liczbę posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół szóstego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 11. października 1904 roku, które przydzielono następującym Komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej Ls.: 895, 897, 899, 905 - 909, 912, 913, 915, 917-919, 923, 925 - 927, 932, 934, 936 - 939, 948, 958 - 961, 964, 965, 969-973, 974.

Komisji szkolnej Ls.: 898, 901, 914, 920, 922, 928-931, 933, 935, 962, 963.

Komisji gminnej Ls.: 940.

Komisji administracyjnej Ls.: 894, 941, 942, 944-947, 951, 952, 955, 956.

Komisji gospodarstwa krajowego Ls.: 949.

Komisji drogowej Ls.: 916, 950, 953, 966.

Komisji podatkowej Ls.: 943, 954.

Komisji górniczej Ls.: 924.

Komisji przemysłowej Ls.: 900.

Komisji solnej Ls.: 957.

Komisji wodnej Ls.: 911.

Po odczytaniu petycji Ls.: 905 Zarządu „Bursy Polskiej“ w Tarnopolu o subwencyę, przemawia p. Michałowski popierając tę petycję.

Marszałek przerywa p. Michałowskiemu wzywając go, by ograniczył się na porparciu petycji, gdyż regulamin nie pozwala na uzasadnienie sprawy jak przy pierwszym czytaniu wniosku samoistnego.

Przemawia p. Michałowski popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym Komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls.: 922 Jasińskiego Bolesława nauczyciela w Antonio-
wie o pięciolecie, przemawia p. Krempa popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odnośnym Komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi Ls. 923 Towarzystwa wzajemnej pomocy Diaków cerkiewnych dyecezyi stanisławowskiej o subwencję, przemawia p. Barabasz popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono oddzielnym Komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański czyta:

W n i o s e k.

Zważywszy, że tłumne wychodźtwa zamorskie z całej Monarchii Austro-Węgierskiej wogóle, a z naszego kraju w szczególności nie tylko nie utraciło na swej sile, lecz liczebnie wzrosło;

zważywszy, że wyzysk wychodźców przez niesumiennych agentów w najlepsze w dalszym ciągu istnieje i kwitnie;

zważywszy, że skargi na ten wyzysk mnożą się i stały się tak głośnemi, że obily się o mury parlamentu austriackiego w formie przeróżnych wniosków;

zważywszy, że dotychczasowa, dotycząca kwestyi wychodźczej negatywna polityka ścigania jedynie niesumiennych agentów i pośredników, nie wydała pozytywnych rezultatów, ochronić mogących wychodźców przed wyzyskiem agentów i Towarzystw okrętowych;

zważywszy, iż utrudnienia paszportowe dotąd nie tylko nie wpłynęły na zmniejszenie się wychodźtwa, lecz owszem, jak wykazuje statystyka, wynosi ono w niektórych powiatach $\frac{2}{3}$ lub $\frac{3}{4}$ całego wychodźtwa, wskutek czego bezwiednie pcha się wychodźców w objęcia najgorszej miary przemysłników i wyzyskiwaczy;

zważywszy, że obchodzenie się z wychodźcami na kolejach zagranicznych, w zagranicznych miejscach portowych, na okrętach tych zagranicznych towarzystw wprost urąga poczuciu ludzkości;

zważywszy, że Rząd Cislitawii nie podjąwszy dotąd żadnej skutecznej akcyi, aby odwrócić wychodźtwa z portów zagranicz-

nych i skierować je drogą na Wiedeń-Tryest, staje się współwinnym krzywd wyrządzonych;

zważywszy, że przez poważny wzgląd na ekonomiczny i finansowy stan państwa i ogólną potrzebą podniesienia znaczenia jedyne go portu w Austrii, Tryestu, wychodźtwa całe z Austrii powinno być skierowane na Tryest;

zważywszy, że czas najwyższy, aby miliony uzyskane za przewóz kolejami, opłacane w hotelach, gospodach w czasie drogi lądowej i miejscach portowych i zagranicznych, za przewóz na okrętach na najpośledniejszego rodzaju miejscach międzypokładowych, przestały napęłniać kieszenie Prusaków i Niemców;

zważywszy, że czas ostateczny, aby bodaj część tych milionów rok rocznie wywożonych, pozostawała przynajmniej w naszym państwie;

zważywszy, że wszelkie usiłowania koła polskiego nie zdołały dotąd osiągnąć uchwalenia i wydania ustawy ochronnej i organizacyjnej dla wychodźtwa;

zważywszy, że koncesyonowanie linii Cunard przewożącej, drogą na Tryest jest tylko półśrodkiem, o ile towarzystwo to nie zostało przez rząd zobowiązane do przewożenia na swych okrętach pewnej ściśle określonej minimalnej liczby wychodźców;

zważywszy, że udzielenie bez zastrzeżeń generalnej koncesyi na całą Austrię zjednoczonemu austriackiemu towarzystwu okrętowemu „Austriana“ w Tryeście, które nie mając odpowiednich funduszy do prowadzenia przedsiębiorstwa, poszła w całości w usługi dwóch najmożniejszych niemieckich towarzystw okrętowych;

zważywszy, że dotychczasowy park okrętowy Austriacy, nie daje żadnej rękojmi, że nie tylko całe wychodźtwa z naszego kraju, nie będzie przewożone na okrętach z Tryestu, lecz wprost nie jest wykluczoną ewentualność, iż wychodźtwa w braku parku okrętowego w Tryeście, będzie musiało odbyć ponowną drogę kolejową z Tryestu do Hamburga i na okrętach

„Hamburg-America“ linii dopiero stamtąd będzie przewożone;

zważywszy, iż dotąd towarzystwa przewożące z Tryestu nie uczyniły, aby wychodźcy przybywający do tego portu przez cały czas pobytu swego usłyszeli słowo Boże z ust kapłana własnej narodowości;

zważywszy, że brak austriackich komisarzy rządowych na okrętach, odbijających od brzegów Tryestu oraz służby władającej językiem wychodźców, dotkliwie w czasie drogi morskiej uczuwać się daje;

zważywszy w końcu, że wychodźcy wylądowawszy w Ameryce zdani są najzupełniej na łaskę i niełaskę amerykańskiego komisarza emigracyjnego w braku austriackiego domu wychodźczego w N. Yorku.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm uznając konieczną potrzebę podjęcia przez rząd akcji ochronnej i organizacyjnej wychodźstwa zamorskiego z naszego kraju:

Wzywa rząd:

1. aby w jak najkrótszym czasie weszła w życie państwowa ustawa wychodźcza zapewniająca wychodźcom wszelkiego rodzaju ochronę prawną od miejsca wyjazdu aż do zawinięcia do portu zamorskiego;

2. aby cały ruch wychodźczy z Cisliawii wogóle, a w szczególności galicyjski odbywał się szlakami kolejowymi pod nadzorem władz austriackich wyłącznie na Wiedeń-Tryest i na okrętach tego towarzystwa, z którym rząd zawsze ściślejszy ma układ;

3. aby wychodźcy przewożeni byli z Tryestu na odpowiedniej ilości statkach zbudowanych według nowoczesnych wymogów marynarki transportowej, bez zatrzymywania się w innych miejscach portowych;

4. aby na razie, z powodu koncesyi już udzielonych „Cunardowi“ i „Austriacii“ oraz z powodu nowego ukształtowania się tego ostatniego towarzystwa — bacznie zwrócił uwagę na prowadzenie agend i ruchu towarzystwa „Austriacana“ i pod zagrożeniem utraty koncesyi, nie dopuścił pod żadnym względem do tego, iżby dla

braku odpowiedniego parku przewozowego małej pojemności okrętów lub też dla innych prywatnych celów, zasada prowadzenia regularnego ruchu osobowego i frachtowego z Tryestu, doznała jakiegokolwiek szwanku;

5. by udzielenie subwencji państwowej uczynić zależnem od najściślejszego wypełnienia obowiązków, które wzięło na siebie towarzystwo przewozowe, a) w kierunku regularnej, co najmniej tygodniowej, wygodnej a szybkiej obsługi przewozowej, b) w kierunku wygód i obejścia się służby w czasie trwania podróży morskiej, c) w kierunku zaspokojenia religijnych potrzeb wychodźców w czasie pobytu w porcie tryesteńskim;

6. aby jak najrychlej przystąpił do wzniesienia własnego domu wychodźczego w N. Yorku, w którego zarządzie odpowiedni poważny głos mieć będą nasi rodacy, a to w tym celu, aby kres położyć samowoli komisarza emigracyjnego.

We Lwowie, dnia 11. paźdź. 1904.

Wnioskodawca:

Baworowski w. r.

F. Włodek, W. Dzieduszycki, Garapich, Szponder, Jan Szeptycki, Paygert, Moysa, Borkowski, Götz, Horodyski, Lityński, Rotter, Vivien, Loewenstein, Głabiński, Sozański, Rayski, Torosiewicz, Skołyszewski, Krzysztofowicz, Szajer, Oleśnicki, Korol, Bohaczewski, Effinowicz, Glidziuk, Krempa, Bojko, Wodzicki, Gołuchowski, Rudrof, Urbański.

W n i o s e k.

Zważywszy, że we wschodnio-południowej części kraju na przestrzeni około 9.000 □ klm. i przy zaludnieniu około 400.000 mieszkańców niema ani jednej szkoły średniej,

zważywszy, że potrzeba takiejże szkoły średniej niejednokrotnie przez sejmową komisję szkolną w sprawozdaniach jej do Wys. Sejmu była wypowiedaną i uznaną,

zważywszy, że Wysoki Sejm już przed kilku laty uchwalił zawezwać c. k. Rząd do założenia szkoły średniej w Czortkowie,

zważywszy, że przepełnienie w istniejących szkołach średnich wywołuje konieczność kreowania nowych szkół.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby jak najrychlej aktywował szkołę średnią w Czortkowie z polskim językiem wykładowym.

We Lwowie, dnia 11. paźdz. 1904.

Wnioskodawca:

Rudrof w. r.

Agopsowicz, Vivien, Garapich, Urbański, Baworowski, Lityński, W. Gnoiński, Tadeusz Cieński, Torosiewicz, Wojciech Dzie duszycki, Paygert, L. Cieński, Sozański, Czaykowski, Horodyski, Trzecieski, Borowski, Krzysztofowicz, Jan Szeptycki.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by przedsięwziął rewizję istniejących przepisów o zakładzie budowania w rejonach wojskowych twierdz i magazynów prochowych w miastach — i w możliwie najkrótszym czasie Radzie państwa przedłożył odpowiedni projekt ustawy; tymczasem zaś wydał stosowne zarządzenia, by te rejony, jeśli ze względów strategicznych lub taktycznych, są niezbędnie konieczne, zostały ograniczone do jak najmniejszych rozmiarów, tudzież, by właściciele gruntów, objętych takimi rejonami, otrzymali odpowiednie odszkodowanie; by następnie c. k. Rząd jak najrychlej za pośrednictwem właściwych organów wdrożył badania w tym kierunku, czy istniejące w miastach Monarchii zakazy budowania w obrębie rejonów twierdz i magazynów prochowych w obecnych stosunkach są jeszcze dla c. i k. Zarządu wojskowego niezbędnie konieczne — ewentualnie by zarządził, ażeby te twierdze i magazyny zostały zwinięte lub też w ten sposób przeniesione, aby powyższe rejony forteczne i prochowe, tak szkodliwe dla rozwoju miast, mogły być zniesione.

Lwów, dnia 11. października 1904.

Wnioskodawcy:

Leo i Małachowski w. r.

Bynowski, Huza, Bojko, Syroczyński, Fruchtmann, Rotter, Vayhinger, Tomaszewski, Rutowski, Kolischer, Głabiński, Michalski, Tarnawski, Jahl, Lipiński, Bednarski, Wurst, Żardecki.

W n i o s e k.

Zważywszy, że potrzeba reformy ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866 Nr. 19. dz. u. kr. tudzież ustawy o obszarach dworskich, odczuwaną jest w naszym kraju od bardzo dawna;

zważywszy, że Wysoki Sejm już uchwałą z dnia 25. stycznia 1887 polecił Wydziałowi krajowemu wskutek wniosków posła Fruchtmanna i posła Wasilewskiego, aby zbadał wyniki dwudziestoletniej działalności samorządu gminnego i przedłożył wnioski do reformy ustawodawstwa gminnego;

zważywszy, że dotychczas bądź to wskutek wniosków Wydziału krajowego, bądź też wskutek przedłożeń rządowych, uchwalił Wysoki Sejm tylko ustawę gminną z dnia 13. marca 1889 Nr. 24 dz. u. kr. dla 30. stu miast i ustawę z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51. Dz. u. kr. dla 131 miast, miasteczek i mniejszych miejscowości;

zważywszy, że Wysoki Sejm uchwałami z 24. marca 1892 tudzież z dnia 18. 19. i 20. maja 1893 przekazał wniosek posła Potoczka o wcielenie obszarów dworskich do związku gminnego, tudzież wniesiony przez posłów Pilata i Rutowskiego projekt ustawy o gminach zbiorowych Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia projektu reformy ustawy gminnej reszty gmin kraju, w których powyższe ustawy nieobowiązują;

zważywszy, że Wydział krajowy mimo upływu przeszło dziesięciu lat od tego czasu, poleceniom tym zadość nie uczynił, wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na jednej z najbliższych sesji Sejmu krajowego, przedłożył projekt reformy ustawy gminnej dla miejscowości, nie objętych

ustawami z dnia 13. marca 1889 Nr. 24. dz. u. kr. i z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51. dz. u. kr. na zasadzie połączenia obszarów dworskich z gminami miejskimi.

We Lwowie, dnia 11. października 1904.

Wnioskodawca:

Buynowski w. r.

Maiss, Kramarczyk, Szwed, Jabłoński, Głabiński, Łazarski, Skołyżewski, Żardecki, Tomaszewski, Rayski, Rutowski, Vayhinger, Wiśniewski, Tarnawski, Schatzel, Huzar, Fruchtmann, Rotter, Jahl, Loewenstein,

Wurst, Maryewski, Bednarski.

W n i o s e k.

C. k. Starostwo w Przemyślu rozporządzeniem z dnia 4. sierpnia 1904 L. 32.849 ogłosiło w 25 gminach, pod zagrożeniem kary do 200 Koron, że wszystkie budowle przy drogach położonych tak w bliższym jak i dalszym rejonie fortecznym mają być oddalone na 38 m., od krawędzi rowu drogowego i że budowle te bez uzyskania osobnego zezwolenia c. i k. Dyrekcyi inżynierskiej nie mogą być stawiane, a pozostawiane przestrzenie nawet płotem nie mogą być odgrózione.

Z uwagi, że w myśl §. IX. przepisów o budowlach w rejonie fort z 21. grudnia 1859 Dz. p. p. Nr. 10. ex 1860 i rozporządzenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych wydanego w porozumieniu z c. k. Ministerstwem obrony krajowej z 10. grudnia 1903 L. 44.349 podobne zarządzenie może się tylko odnosić do głównych komunikacyi w dalszym rejonie — jakoteż przystępów do tegoż z zewnątrz;

z uwagi, że drogi wewnątrz twierdzy położone objęte zostały niewłaściwie powyższem rozporządzeniem c. k. Starostwa;

z uwagi, że tem zarządzeniem c. k. Starostwa, mniejsi i więksi właściciele tyłu gmin narażeni zostali na wielką szkodę;

z uwagi, że jeśliby ze względów strategiczno-wojskowych mimo braku ustawowych postanowień, miały być i drogi wewnątrz twierdzy położone — objęte powyż-

szym zakazem, natenczas bezwarunkowo właściciele odszkodowani być powinni, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

a) Wzywa się c. k. Rząd, aby wobec rozporządzenia c. k. Starostwa w Przemyślu z 4. sierpnia L. 32.849 spowodował bezzwłocznie ścisłe zastosowanie Art. IX. przepisów powołanego rozporządzenia z 21. grudnia 1859 Nr. 10. Dz. p. p. z roku 1860 tylko co do głównych komunikacyi w dalszym rejonie fortecznym położonych, jakoteż przystępów do tegoż z zewnątrz:

b) ażeby, jeżeli rozporządzeniem powyższem miałyby być objęte także i drogi wewnątrz twierdzy położone, właściciele gruntów zostali odszkodowani.

We Lwowie, dnia 11. października 1904

Wnioskodawca:

Władysław Czaykowski w. r.

Agopsowicz, Niezabitowski, Tarnawski, Małachowski, Tyszkowski, Moysa, Borkowski, Baworowski, Krzysztofowicz, Urbański, Jahl, Pawlikowski, Stadnicki, A. Lubomirski, Mycielski, Bał, Brunicki, Brykczyński, Wł. Kraiński, Męciński, Onyszkiewicz, Abrahamowicz, Starzyński.

Sekretarz p. K. Lubomirski czyta:

I n t e r p e l a c y a

posła Szajera i towarzyszy do Jego Ekscelencyi Pana Namiestnika Galicyi w sprawie zmiany podatku konsumcyjnego przy nierogaciznie i poparcia handlu z wędzonym i marynowanem mięsem wieprzowem poza granice Galicyi.

Ponieważ obecnie podatek konsumcyjny przy zabijaniu nierogacizny od sztuki się opłaca a temsamem i wysyłanie wędzonego mięsa wieprzowego jest utrudnionem a przez co i rozwój krajowego handlu trzodą na przeszkody natrafia, to przecież dałaby się ta rzecz w sposób łatwy i sprawiedliwy o tyle zmienić, aby podatek konsumcyjny nie od sztuki do zabicia przeznaczonej lub bitej, lecz od kilograma żywej lub bitej wagi był wymierzonym, przez co handel o tyle byłby rozwiniętym, że

tak wędliny, jak marynaty i w ogóle wszystkie wyroby masarskie za granicę wysyłanymi być mogły i podczas gdy dziś Praga prawie całą Europę swemi wędlinami z naszego produktu zapełnia to w tym razie mogłaby Galicya wyrobami, z własnego produktu, które są o wiele lepsze i smaczniejsze pragskie usunąć, a tem samem i małemu hodowcy byłby sposób łatwiejszy do łatwiejszej sprzedaży swego produktu utworzonym.

Rozważywszy tę rzecz dokładnie stawiają podpisami Jego Ekscelencyi następujące zapytanie:

Co Jego Ekscelencyja zamierza uczynić pod względem zmiany podatku konsumcyjnego w Galicyi, i to w ten sposób, ażeby od nierogacizny do zabicia przeznaczonej lub zabitej nie jak dotąd podatek konsumcyjny od sztuki; lecz od kilograma był opłacany, aby tem rozwój handlu dla wyrobów masarskich z Galicyi poza granice kraju popartym został a tem samem i małemu hodowcy sposób do łatwiejszej sprzedaży jego produktu był przygotowanym.

Otóż Jego Ekscelencyja zechce dać odpowiedź jak się na tę sprawę zapatruje i czy raczy odpowiednie kroki w tym względzie poczynić.

Interpelant:
Szajer.

Szwed, Szponder, Huryk, Efficowicz, Stojalowski, Mazikiewicz, Potoczek, Oleśnicki, Bohaczewski, Wilczkiewicz, Barabasz, Staruch, Korol, Filip Włodek, Mogilnicki, Ostapczuk.

Interpelacya

posła Krempey i towarzyszy do JW Pana Komisarza rządowego w sprawie urządzenia w Zabłociu przy Żywcu urzędu pocztowego.

Dyrekcya poczt i telegrafów we Lwowie, poczyniła już wszelkie kroki i uznała, że utworzenie urzędu pocztowego w Zabłociu przy Żywcu nie tylko jest pożądanem, ale wprost konieczne ze względu na rozległość agend, na ruch przemysłowy i fa-

bryczny tej miejscowości. Za urzędem tym oświadczył się zarządca poczty żywieckiej, a z ramienia dyrekcji poczt wysłany urzędnik, zbadawszy stan rzeczy na miejscu, przychylnie zaopiniował tę sprawę i wszystkie akta odesłał do Ministerium handlu, gdzie już od kilku miesięcy spoczywają. Wobec tego sprawa cierpi i na tem cierpią przemysłowcy i kupcy miejscowi, którzy muszą załatwiać sprawy pocztowe w Żywcu.

Wobec tego zapytują podpisani: czy Wysoki c. k. Rząd zechce tę sprawę przedko i przychylnie załatwić.

Lwów, dnia 11. października 1904.

Interpelujący:

Franciszek Krempa.

Filip Włodek, Efficowicz, Stapiński, Bojko, Szajer, Kramarczyk, Korol, Szwed, Skołyzewski, Bohaczewski, Huryk, Gładziuk, Oleśnicki, Szponder.

Interpelacya

posła Filipa Włodka i tow. do JW. Pana Komisarza rządowego w sprawie sprostowania metryki Błażeja Chyli, rodem z Krakowa, a przydzielonego do gminy Tomaszowice w powiecie Kraków.

Błażej Chyla religii rz. katolik, syn Józefa i Agnieszki, małżonków ślubnych, obecnie już nie żyjących, urodził się, jak mu rodzice mówili, w Krakowie przy Rynku Kleparskim, dnia 1. lutego 1863, a chrzczonym był w Modlnicy pod Krakowem, gdzie ojciec jego Józef wyszedł z Krakowa jako cieśla zawodowy do robót dworskich, stamtąd wrócił napowrót do Krakowa.

Błażej Chyla wychował się od młodości w Krakowie tutaj mieszkał przy ulicy Kolejowej 1. 10. w domu Demera, skąd 22. kwietnia 1885 stawał III. klasą do poboru wojskowego i został wzięty do 1. pułku ułanów Krakowie, a po wystąpieniu z wojska Błażej Chyla również mieszka po dziś dzień w Krakowie.

W sierpniu roku 1903 wniósł Błażej Chyla do Namiestnictwa we Lwowie podanie o sprostowanie jego metryki, ponie-

waż w tejże wcale nie jest wypisane, gdzie się Błażej Chyla urodził, ani gdzie ojciec jego był urodzony, a tylko jest napisane, że Józef Chyla mieszkał w Tomaszowicach.

Ponieważ na podanie to nie otrzymał Błażej Chyla dotąd żadnej odpowiedzi a to zapewne dlatego, że mało jeszcze władze miały od sierpnia roku 1903 do września b. r. do załatwienia takiej drobnostki jak sprostowanie metryki.

Zapytujemy JW. Pana Komisarza rządowego, dlaczego sprawa sprostowania metryki Błażeja Chyli dotychczas nie została załatwiona, ponieważ że jest bardzo pilną i piekącą dla interesowanego.

Kiedy załatwienie to nastąpi.

Lwów, dnia 10. października 1904.

Interpelujący:

Filip Włodek.

Krempa, Huryk, Bojko, Kramarczyk, Potoczek, Barabasz, Szwed, Korol, Szajer, Bobaczewski, Efficowicz, Szponder, Oleśnicki, Wilczkiewicz.

Sekretarz p. Mycielski czyta:

Interpelacya

posła Krempey i tow. do Wysokiego c. k. Rządu w sprawie sądów rozjemczych.

Do dotkliwych klęsk z powodu ognia, wylewów, gradobicia etc. pochodzących, należy również proceśnictwo, które u nas w kraju, szczególnie pomiędzy włościanstwem się zakorzeniło.

Każden dobrze myślący obywatel niechaj zajrzy co się dzieje w sądach naszego kraju, a przekona się kto kogo procesuje i o co, że najbardziej włościanin, przez swoją niewyrozumiałość, przez brak jeszcze oświaty, rujnuje się do gruntu. Tysiące wypadków, iż zrujnowany proceśnik albo dopuszcza się zbrodni, a jako taki jest niebezpiecznym dla drugich spokojnych ludzi, albo staje się nędzarzem w całym tego słowa znaczeniu.

Nie ulega też wątpliwości, że sprawowanie sądownictwa przez ludność, przyczyniłoby się nie tylko do rozbudzenia sprawiedliwości i świadomości obowiązku prze-

strzegania ustaw, ale także do obznajomienia z głównymi zasadami odnośnych przepisów prawnych; że kształciłoby ono i uszlachetniało tych, którzyby się sądem zajmowali, usposabiałoby ich do współdziałania w samorządzie, czyniąc ich rozważniejszymi i dbałymi o podniesienie dobrobytu tak u innych osób, jak i u siebie samych. Ztąd też bezpodstawne jest zdanie tych, którzy twierdzą, że ludność naszą w ogóle dopiero wtedy, do jakiegokolwiek udziału w sądzie, dopuścić będzie można, kiedy lud wpoi się w pojęcia prawne i kiedy się podniesie jego stan ekonomiczny.

Wprawdzie ustawą krajową z dnia 6. marca 1875 Nr. 27. Dz. u. kr. postanowiono, by w gminach 4.000 ludności przenoszonych, były ustanowione sądy rozjemcze, a zaś w gminach mniejszych, by mogły być zaprowadzone, wprawdzie Wysoki Sejm wezwał c. k. Rząd pod dniem 23. listopada 1898 i 18. marca 1899 w celu zarządzenia zmiany ustawy z dnia 21. września 1869 l. 150, ale niestety do dziś dnia nic a nic w tym wypadku nie uczyniono.

Zważywszy, że wspomniane urzędy rozjemcze są we wszystkich gminach bardzo pożądane, a ze względu na ich dodatnią działalność i obronę ludu przed kosztownymi procesami nader potrzebne, z tego powodu zapytują podpisani Wysoki c. k. Rząd:

1. Dlaczego ustawa z dnia 6. marca 1875 Nr. 27. Dz. u. kr. dotąd nie weszła w życie?

2. Czy i kiedy Rząd, stosownie do uchwał Sejmu krajowego z dnia 23. listopada 1898 i z dnia 18. marca 1899, zarządzi zmianę ustawy z dnia 21. września 1869 l. 150, utworzy sądy pokoju w każdej gminie, rozszerzy kompetencję rozjemczych urzędów gminnych?

3. Czy Wysoki c. k. Rząd nie uzna za stosowne, w celu zachęty, do wprowadzenia sądów polubownych lub sądów rozjemczych w życie, uwolnić od stempli sporządzane zapisy na sąd polubowny i wy-

roki sądu polubownego, z wyjątkiem wy-
pisów ugód, potrzebnych celem uzyskania
egzekucyi w sądzie.

Lwów dnia 10. października 1904.

Franciszek Krempa,
interpelujący.

Bojko, F. Włodek, Oleśnicki, Barabasz,
Effinowicz, Mogilnicki, Ostapczuk, Boha-
czewski, Staruch, Szwed, Korol, Mazikie-
wicz, Kramarczyk, Szponder, Wilczkiewicz,
Stapiński.

I n t e r p e l a c y a

do Wysokiego c. k. Rządu w sprawie re-
formy dotychczasowych szkół ludowych
wiejskich.

Uzalają się powszechnie nasi chłopci,
że dotychczasowe szkoły ludowe wiejskie
są zupełnie do niczego. Zarzucają im, że:

1. nauka w nich trwa za długo, za-
czytna się wcześniej a kończy się późno;

2. uczą w nich wiele rzeczy dla lu-
dności wiejskiej niepotrzebnych, a potrze-
bne pomijają;

3. za dużo w nich teorii, pisania, ry-
sowania, rachowania, deklamowania, itp.,
a za mało praktyki, pracy ręcznej i zasto-
sowania tego, co się w teorii uczą;

4. nauka katechizmu i wychowanie
religijne są w nich prawie zaniedbane;

5. nauczyciele i nauczycielki w nich
uczą tylko wprawdzie, ale z bardzo ma-
łymi wyjątkami rozumieją swój zawód na-
uczycielski i obowiązek wychowawczy na
wsi i wskutek tego, nie spełniają swego
obowiązku;

6. szkoły ludowe wiejskie młodzież
wiejską i małomiejską demoralizują, bo ją
rozleniwiają do pracy ręcznej i po prostu
wykolejąją. Każdy uczeń takiej szkoły, za-
miast bardziej pokochać pracę fizyczną,
zaczyna ją nienawidzić, a w końcu uni-
kać. To też obecne szkoły ludowe wiejskie
przyczyniają się wielce do pomnożenia
próżniaków i włóczęgów wiejskich i ma-
łomiejskich.

Wobec tego zapytujemy Wysoki c. k.
Rząd:

1. Co myśli na przyszłość zrobić, ażeby
podobne zażalenia i zarzuty, czynione na-
szym szkołom ludowym wiejskim zupełnie
ustwały?

2. Czy nie byłby Wysoki c. k. Rząd
skłonny, zreformować obecne szkoły lu-
dowe wiejskie w duchu potrzeb i wyma-
gań wiejskiej ludności?

3. Czy c. k. Rząd nie postarałby się
o to, ażeby z seminariów nauczycielskich
w kraju, wychodzili na wieś nauczyciele,
rozumiejący dobrze swój zawód nauczy-
cielski wiejski, a zarazem świadomi swego
cywilizacyjnego posłannictwa między lu-
dem na wsi, by spełniali godnie swoje za-
danie i pobytu między ludem wiejskim
sobie nie przykrzyli.

4. Czy nie zechciałby, w porozumieniu
z władzami duchownymi, utworzyć szereg
osobnych posad katechetów wiejskich, któ-
rzyby mieli opiekę nad nauką katechi-
zmu i religijnem wychowaniem młodzieży
w szkołach ludowych wiejskich?

Lwów dnia 10. października 1904

St. Potoczek w. r.

Interpelant.

Szwed, Wilczkiewicz, Szajer, Cielecki,
Kramarczyk, Szponder, Żardecki, Agopso-
wicz, L. Cieński, Brunicki, Barabasz, Effi-
nowicz, Oleśnicki, Bohaczewski, Korol,
Mogilnicki, Mazikiewicz.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czy-
tanie odczytanych wniosków umieści na
porządku dziennym jednego z najbliższych
posiedzeń, a interpelacye odstąpi p. Komi-
sarzowi rządowemu.

Izba przystępuje do porządku dzien-
nego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie wniosku posła Ma-
ryewskiego o założenie w Wieliczce wyż-
szej szkoły realnej.

Przemawia p. Maryewski uzasadniając
swój wniosek, a pod względem formalnym
wnosi na odesłanie tego wniosku do komi-
syi szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy
wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Szweda o przyznanie sumy 80.000 K na cele szkolnictwa ludowego w pow. Żywieckim.

Przemawia p. Szwed uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Oleśnickiego o zwołanie przez Wydział krajowy ankiety w celu zebrania materiału do zamierzonej reformy austriackiej ustawy cywilnej.

Marszałek oznajmia że ten punkt porządku dziennego usuwa z powodu chwilowej nieobecności w Izbie wnioskodawcy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Kazimierza Lubomirskiego w sprawie pomocy dla ludności dotkniętej klęską posuchy w r. 1904 w szczególności dla powiatu Myślenickiego.

Przemawia p. Kazimierz Lubomirski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Krakowskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór ks. Andrzeja Szpondra na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Krakowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Husiatyńskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Adama hr. Gołuchowskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Husiatyńskiego uznać za ważny.

Przemawia p. Huryk.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek Wydziału krajowego na uznanie wyboru p. Adama hr. Gołuchowskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Husiatyńskiego za ważny.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Bohorodczańskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Aleksego Barabasza na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Bohorodczańskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Doliniańskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór ks. Teodora Bohaczewskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Doliniańskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Liskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Antoniego Starucha na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Liskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła na Sejm

krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Rawskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór ks. Wiktora Mazikiewicza na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Rawskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Rohatyńskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Dra Adronika Mogilnickiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Rohatyńskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Stanisławowskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Józefa Huryka na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Stanisławowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Stryjskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Dra Eugeniusza Oleśnickiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Stryjskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Zbarazkiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Dmytra Ostapczuka na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Zbarazkiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Żółkiewskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Dr. Michała Korola na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Żółkiewskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Tarnowskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Filipa Włodka na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Tarnowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Lwowa.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór Dr. Stanisława Głabińskiego na posła z kuryi miasta Lwowa uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Marszałek wzywa posłów, których wybór sprawdzono, a którzy nie złożyli dotąd przyrzeczenia poselskiego, by obecnie przystąpili do złożenia tego przyrzeczenia.

Na wezwanie Marszałka odczytuje sekretarz p. Urbański rotę przyrzeczenia po polsku, następnie sekretarz p. Mazikiewicz po rusku, a posłowie składają przyrzecze-

nie poselskie przez podanie ręki Marszałkowi.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji drogowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zastosowania postanowień §. 43. ustawy drogowej z 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. kr. w gminach Czarnawieś, Nowawieś narodowa, Krowodrza i Dąbie w powiecie Krakowskim.

Sprawozdawca p. Buynowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek Komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I.

Gminy Czarnawieś, Nowawieś narodowa, Krowodrza i Dąbie powiatu Krakowskiego zaliczone zostają do miejscowości, w których obowiązują postanowienia § 43. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 Nr. 43. dz. u. kr.

II.

Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1905.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

I.

Gmina Czarnawieś, Nowawieś narodowa, Krowodrza i Dąbie powiatu Krakowskiego zaliczone zostają do miejscowości, w których obowiązują postanowienia §. 43. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 Nr. 43. dz. u. kr.

Izba uchwała bez rozprawy punkt I. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

II.

Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1905.

Izba uchwała punkt II. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania, uchwała

Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Złoczowie na naciągnięcie pożyczki w sumie 120.000 K, na pokrycie połowy kosztów odbudowania zgorzałego w Złoczowie szpitala powszechnego.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek Komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić 1/2 projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia reprezentacji powiatowej w Złoczowie na zaciągnięcie pożyczki w sumie 120.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Złoczowie zezwala się w myśl §. 24. ustawy o reprezentacji powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w sumie 120.000 K na pokrycie połowy kosztów budowy powiatowego szpitala powszechnego w Złoczowie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przemawia p. Gnoiński Wincenty i stawia następującą poprawkę:

„W alinei trzeciej Art I. zamiast słów: „w sumie 120.000 K“ ma być „do wysokości 120.000“.

Izba popiera powyższą poprawkę p. W. Gnoińskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Złoczowie zezwala się w myśl §. 24. ustawy o reprezentacji powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w sumie 120.000 K na pokrycie połowy kosztów budowy powiatowego szpitala powszechnego w Złoczowie.

Izba uchwała bez rozprawy Art. I. z opuszczeniem słów: „w sumie 120.000 K“ następnie odrzuca poprawkę p. W. Gnoińskiego wniesioną do tego artykułu, a wreszcie uchwała bez rozprawy i w osobnym głosowaniu słowa: „w sumie 120.000 K“ zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. II

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Izba bez rozprawy uchwała Art. II. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych

Izba bez rozprawy uchwała Art. III. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia reprezentacji powiatowej w Złoczowie na zaciągnięcie pożyczki w sumie 120 000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam co następuje:

Izba bez rozprawy uchwała tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem Komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czy-

tania uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Kamionce strumiłowej na zaciągnięcie pożyczki 50.000 koron na budowę drogi Busk Żelechów-Jaryczów i Radziechów-Kulików.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek Komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony /./. projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Kamionce strumiłowej na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 50.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Kamionce strumiłowej zezwala się w myśl § 24. ustawy o Reprezentacji powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki 50.000 K. na budowę dróg gminnych I. klasy Busk-Zelechów-Jaryczów i Radziechów-Kulików.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi na przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnym głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czy-

tania, bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji solnej o krajowej organizacyi sprzedaży soli.

Sprawozdawca p. Merunowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski Komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o sprzedaży soli pod zarządkiem kraju.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu ponownie, ażeby postarał się o to, iżby karton potrzebny do pakowania soli, wyrabiany był w kraju, i upoważnia go, iżby w razie potrzeby dopomógł do tego i pieczętnie.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby — o ile to uzna za możliwe bez straty dla funduszu krajowego, pomnażał ilość własnych magazynów na stacjach kolejowych węzłowych.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby nie ustawał w zabiegach o przeprowadzenie organizacyi takiej samej kontrolowanej sprzedaży soli w handlu drobiazgowym w tych powiatach, dla których przeznaczoną jest sól kamienna, jaka istnieje we wschodnich powiatach kraju, które należą do okręgu konsumcyjnego salin, wyrabiających warzonkę.

V. Sierotom po śp. Bronisławie Szwarcem, małoletnim Maryi, Józefowi i Annie Szwarcom, przyznaje Sejm dodatkowo stały dar z łaski w kwocie rocznej 480 koron, który ma być wypłacany z funduszu emerytalnego solnego tak długo, jak długo sieroty te pobierać będą przyznaną im na podstawie statutu emerytalnego płacę sierocą.

Sejm zatwierdza uchwałę Wydziału krajowego z dnia 7. października 1902 L. 67. 261, powziętą na podstawie punktu 11 uchwały sejmowej z dnia 4. kwietnia 1900

i przyznaje kierownikowi Biura solnego p. Stanisławowi Miziewiczowi

płacę roczną . . .	6.400 „
dodatek aktywalny . . .	960 koron
Razem . . .	7.360 koron

która to płaca w kwocie 6.400 kor, jest policzalna przy wymiarze pensyi emerytalnej i wdowiej.

Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) Ażeby przyznał Wydziałowi krajowemu odpowiedni kontyngent soli kamiennej, aby mu umożliwić przeprowadzenie takiej samej organizacyi kontrolowanej sprzedaży soli w handlu drobiazgowym w zachodnich powiatach kraju, które używają soli kamiennej, jaka istnieje w powiatach, dla których przeznaczoną jest sól warzonka;

b) ażeby koniecznie uregulował produkcję soli w żupach wschodnio-galicyskich w sposób dogodny dla ludności;

c) ażeby Zarząd c. k. kolei państwowych odstąpił w zarząd Wydziału krajowego kolejowy magazyn soli dla bydła na stacji c. k. kolei państwowej w Dobromilu istniejącej;

d) ażeby c. k. Rząd w drodze właściwej przeprowadził ogólne zniżenie cen soli, a na razie przynajmniej, ażeby dążył do dalszego obniżenia ceny soli dla bydła;

e) aby poczynił starania o założenie przy salinach tutejszokrajowych kąpieli solankowych w zachodniej i wschodniej części kraju lub by poczynił wszelkie ułatwienia dla towarzystw mających zamiar tego rodzaju kąpiele w życie wprowadzić.

f) ażeby hodowcom bydła w okolicach, gdzie istnieją źródła solne — w tym roku szczególnie, ze względu na brak paszy, ułatwiał pobór surowicy solnej, nie tylko w miejscu, gdzie surowica istnieje, ale i w dalszych miejscowościach.

Powyższą rezolucją załatwia się petycję l. s. 167, 168, 508 i 509 o bezpłatny pobór surowicy.

Nad petycją Maryi Zajączkowskiej, wdowy po kontrolorze urzędu składu soli

w Tarnopolu (ls. 246/90.) Sejm przechodzi do porządku dziennego.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie i bez rozprawy wnioski I - V., następnie rezolucję do c. k. Rządu, wreszcie wniosek Komisji na przejście do porządku dziennego nad petycją Maryi Zajączkowskiej, wdowy po kontrolorze urzędu składu soli w Tarnopolu, które to wszystkie wnioski Komisji p. sprawozdawca po kolei odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego względem klęsk w wyrządzonych posuchą w r. 1904.

Marszałek oznajmia, że p. Skałkowski jest chwilowo w Izbie nieobecny, przeto wzywa, by który z członków Komisji zechciał p. sprawozdawcę zastąpić.

P. Głębiński zastępuje chwilowo p. sprawozdawcę i uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski Komisji:

Wysoki Sejm rzeczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o klęsce posuchy w r. 1904 przyjmuje się do wiadomości.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyjęcia imieniem kraju gwarancyi do wysokości jednego miliona koron na spłatę pożyczek, zaciąganych przez powiaty lub gminy celem udzielenia pomocy rolnikom, dotkniętym klęską posuchy w roku 1904.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy użyć resztę funduszu zapomogowego uchwałą z 26. października 1903 wyznaczonego na udzielenie pomocy okolicom dotkniętym brakiem paszy w taki sposób, jaki Wydział krajowy za odpowiedni uzna.

4. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przyszedł z wydatną pomocą ludności, a mianowicie:

a) aby z funduszków państwowych przeznaczył odpowiednią sumę na udzielenie pomocy ludności rolniczej, dotkniętej klęską posuchy, a mianowicie brakiem paszy dla bydła.

b) aby przeznaczył znaczniejszą ilość soli bydłowej na bezpłatne rozdanie rolnikom dotkniętym brakiem paszy.

c) aby przyznał ulgi taryfowe dla przewozu wszelkiego rodzaju paszy i jej surogatów, kartofli na paszę przeznaczonych tudzież ściółki na rok 1904 i na rok 1905 w obrocie lokalnym i związkowym a to z góry przy opłacie należności przewozowych, oraz aby ulgi dozwolone w rozporządzeniu z dnia 20. września 1904, Nr. 106 Dz. rozp. kolejowych zastosował także do otrąb, grysu i makuchów oraz wytłoków buraczných;

d) aby w okolicach, gdzie są lasy kameralne, zezwolił ludności rolniczej zbierać bezpłatnie liście na ściółkę dla bydła;

e) aby z urzędu odpisał podatki gruntowe z gospodarstw klęską posuchy dotkniętych i wstrzymał egzekucję zaległości podatkowych względem takich gospodarstw.

5. Petycje do L. 117, 149, 159, 171, 172, 200, 202, 297, 332, 415, 416, 472, 498 do 507, 562 do 569 wniesione, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

P. Skałkowski obejmuje miejsce sprawozdawcy.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Bednarski.

Przemawia p. Szponder.

Przemawia p. Krempa i stawia następującą rezolucję dodatkową:

R e z o l u c y a.

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy rozdzielaniu zapomóg na zakupno paszy kierował się według obliczenia sztuk bydła, jak również, ażeby przy rozdziale soli za podstawę brano ilość koni, bydła,

owiec każdej gminy w powiecie, oraz poprawkę:

ad 6. punkt 4.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

aby po słowach „brakiem paszy“ dodać: „z tem, że sól ma być dostarczona już z dniem 1. listopada 1904“.

Izba popiera powyższą rezolucyę — oraz poprawkę p. Krempy.

Marszałek oznajmia, że p. M. Urbański wniósł zamknięcie rozprawy ogólnej i że do głosu zapisani są pp. Huryk, Skołyśzewski i Stojałowski.

Izba uchwała bez rozprawy zamkniętej rozprawy ogólnej.

Przemawia zapisany do głosu p. Huryk.

Przemawia J. E. c. k. Namiestnik Andrzej hr. Potocki.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej na wniosek sekretarza p. M. Urbańskiego.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Skołyśzewski, Stojałowski i Vivien.

Przemawia zapisany do głosu p. Skołyśzewski.

P. Stojałowski oświadcza, że zrzeka się głosu.

Przemawia zapisany do głosu p. Vivien.

Marszałek oznajmia, że głos sprawodawcy i rozprawę szczegółową odracza do następnego posiedzenia, ponieważ ma zamiar dzisiejsze posiedzenie zamknąć i wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Wniosek nagły.

W dniu 28. września b. r. zniszczył pożar w miejscowości Werbiż powiatu lwowskiego 38 zagród włościańskich wraz z pasami zboża i paszy. Szkoda była tylko częściowo i to zwyczajem włościan, z ograniczeniem li na budynku ubezpieczona. Wobec zbliżającej się zimy, grozi przeto po-

gorzelcom brak paszy dla bydła i sroga nędza.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dla pogorzalców gminy Werbiż, powiatu lwowskiego, wyznacza się z funduszu krajowego zapomogę w kwocie 1.000 koron.

Lwów 10. października 1904.

Wnioskodawca:

Merunowicz m. p.

Tomaszewski, Bednarski, Michałowski, Lipiński, Wiśniewski, Schätzel, Abrahamowicz, Rayski, Huza, Rotter, Vayhinger, Maiss, Żardecki, Łazarski, Wurst, Jahl.

Przemawia p. Merunowicz uzasadniając nagłość wniosku, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość wniosku, a oddzielnie przekazanie tegoż Komisji budżetowej.

Sekretarz p. Mazikiewicz czyta:

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby kontrolne komisye celem kontroli koni włościańskich dla celów wojskowych odbywały się nie w miesiącu październiku — jak dotąd — lecz w pierwszej połowie miesiąca grudnia.

We Lwowie dnia 11. października 1904.

Wnioskodawca:

Oleśnicki w. r.

Korol, Barabasz, Huryk, Bohaczewski, Effinowicz, Krempa, Glidziuk, F. Włodek, Mazikiewicz, Szajer, Wilczkiewicz, Potoczek, Szponder, Szwed.

Wniosek.

Cała wielka część powiatu Stryjskiego — a mianowicie przestrzeń tego powiatu od Korczynna do Urycza i Schodnicy pozbawioną jest komunikacji z resztą powiatu i stacyami kolejowemi i wogóle komunikacji ze światem przez to, że na rzece Stryju niema mostu, a przejazd przez rzekę we wsi Kruszelnica w bród nawet przy

normalnym stanie wody z przyczyny szerokiego koryta i zwyczajnej głębiny jest ciężki i niebezpieczny;

ponieważ ta komunikacya ma nietylko lokalne znaczenie, a przeciwnie wzmagający się coraz bardziej przemysł naftowy w Schodnicy i Uryczu nadaje jej charakter ogólny;

ponieważ środki lokalne absolutnie nie wystarczają na budowę mostu na Stryju w Kruszelnicy — dlatego podpisani proszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na rzece Stryju w Kruszelnicy ma być wybudowany most z funduszków krajowych.

Lwów 11. października 1904.

Wnioskodawca:
Oleśnicki w. r.

Korol, Huryk, Barabasz, Fruchtmann, Żardecki, Szajer, Traczewski, Szponder, Skołoszewski, Bohaczewski, Effenowicz, Gliżniuk, Sozański, Maiss, Krempa.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Marszałek zamyka posiedzenie, naczynając następne na dzień 13. października 1904 godzinę 10. przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 2. minut 15 po południu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Budeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Mycielski w. r.